

Etusivu>Kanteen nostaminen>EU:n ja jäsenvaltioiden oikeudelliset järjestelmät>Jäsenvaltioiden erikoistuomioistuimet Jäsenvaltioiden erikoistuomioistuimet

Itävalta

Seuraavassa osiossa annetaan tietoja riita- ja rikosasioita käsittelevistä Itävallan erityistuomioistuimista.

Erityistuomioistuimet

Periaatteessa kaikki yleiset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia kaikissa siviili- ja rikosoikeudellisissa asioissa, jotka kuuluvat asianomaiselle organisaatiotasolle (piirituomioistuin tai ensimmäisen tai toisen oikeusasteen tuomioistuin).

Itävallan suurimmissa kaupungeissa osa tuomioistuimista on kuitenkin erityistuomioistujia:

Wienissä on viisi erikoistuomioistuinta, joista yksi on erikoistunut riita-asioihin, yksi rikosasioihin, kaksi työoikeuteen ja yksi sosiaaloikeuteen.

Grazissa on kaksi erityistuomioistuinta, joista toinen on erikoistunut rikosasioihin ja toinen muihin asioihin.

Työoikeusasiat koostuvat pääasiassa työ- ja sosiaaloikeuslain (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz – ASGG*) 50§:ssä määritellyistä työsuhteita koskevista siviilioikeudellisista riita-asioista, joita käsitellään erillisissä menettelyissä. Niihin sovelletaan omia menettelysääntöjään, jotka ovat samanlaisia kuin siviiliasioissa mutta joihin on lisätty joitakin erityissääntöjä.

Työoikeuden alalla ensimmäisenä oikeusasteena ovat alueelliset tuomioistuimet (Wienissä: työ- ja sosiaalituomioistuin (*Arbeits- und Sozialgericht*)), toisena oikeusasteena ylempät alueelliset tuomioistuimet (*Oberlandesgerichte*) ja ylimpänä oikeusasteena ylin yleinen oikeus (*Oberster Gerichtshof*). Päätöksen tekevät senaatit, jotka koostuvat kaikissa oikeusasteissa yhdestä tai useammasta ammattituomarista ja yhdestä tai useammasta maallikkotuomarista, jotka ovat työnantajien ja työntekijöiden edustajia.

Työoikeudellisissa asioissa muutoksenhakumenettely on sama kuin siviilioikeudellisissa menettelyissä sovellettava muutoksenhakumenettely, mutta muutoksenhakua koskevia rajoituksia on vähemmän. Esimerkiksi Revision-valitus (*Revision*) voidaan tehdä ylimpään yleiseen oikeuteen riippumatta riidan rahallisesta arvosta, jos kyseessä olevalla oikeuskysymyksellä on olennainen merkitys.

Kauppaoikeudellisia asioita, kuten tuomioistuimen toimivaltaa koskevan lain (*Jurisdiktionsnorm*, JN) 51 §:ssä tarkoitettuja siviilioikeudellisia riita-asioita, joissa on osallisena yrittäjä, käsitellään yksityisoikeudellisissa menettelyissä muutamien erityissääntöin. Senaatin päätettävissä olevien kauppaoikeudellisten asioiden käsittelyyn ensimmäisessä ja toisessa oikeusasteessa (mutta ei ylimmässä yleisessä oikeudessa) osallistuu kaupan alaa edustava maallikkotuomari.

Kartellilain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa ensimmäisenä oikeusasteena toimii Wienin osavaltion ylioikeus (*Oberlandesgericht Wien*). Se vastaa koko Itävallan alueesta. Kilpailutuomioistuimen (*Kartellgericht*) päätöksiin voi hakea muutosta toisessa ja ylimmässä oikeusasteessa ylimmältä yleiseltä oikeudelta (*Oberster Gerichtshof*), joka on ylin tuomioistuin kilpailuasioissa. Päätöksen tekevät jaostot (*Senate*), jotka koostuvat kummassakin oikeusasteessa yhdestä tai useammasta ammattituomarista ja kahdesta asiaan perehtyneestä maallikkotuomarista. Maallikkotuomareina toimivat toisaalta Itävallan kauppakamarin ja toisaalta muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta liittovaltion työntekijöiden ja toimihenkilöiden edunvalvontaelimen (*Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte*) tehtävään nimittämät henkilöt.

Muissa kuin riita-asioita koskevissa menettelyissä yksityisoikeudelliset asiat ratkaistaan niiden erityisluonteen perusteella. (Tällaisia menettelyjä ovat yleensä sääntelymenettelyt, oikeusapumenettelyt tai hakemusasioihin verrattavissa olevat menettelyt, joissa ei yleensä ole mukana kahta asianosaista, joiden edut ovat ristiriidassa keskenään.)

Muissa kuin riita-asioita koskevissa oikeudenkäynneissä valtaosan tapauksista ratkaisevat ensimmäisenä oikeusasteena piirituomioistuimet (*Bezirksgerichte*), toisena oikeusasteena aluetuomioistuimet (*Landesgerichte*) ja ylimpänä oikeusasteena ylin yleinen oikeus (*Oberster Gerichtshof*). Ensimmäisessä oikeusasteessa päätöksen tekevät joko yksittäiset tuomarit tai tuomioistuimen virkamiehet (*Rechtspfleger*). Toisessa ja kolmannessa oikeusasteessa päätöksen tekevät kolmesta tai viidestä ammattituomarista koostuvat senaatit.

Myös muiden kuin riita-asioiden muutoksenhakumenettely on samankaltainen kuin siviiliasioiden muutoksenhakumenettely. Menettelyn erityisluonteen vuoksi muutoksenhakua koskevia rajoituksia on kuitenkin vähemmän. On myös mahdollista esittää valituksen yhteydessä laajuudeltaan rajattuja uusia seikkoja, jotka menevät valittajan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämiä väitteitä ja perusteluita pidemmälle.

Koska riidattomissa menettelyissä käsiteltävät asiat ovat varsin monitahoisia, on myös erityissääntöjä, joilla säännellään eri asiakokonaisuuksia.

Hallinto-oikeus

Hallinto-oikeuden alalla Itävallassa on

yhdeksän osavaltion hallintotuomioistuinta (*Verwaltungsgerichte*) (yksi alueellinen hallintotuomioistuin kussakin osavaltiossa)

kaksi liittovaltion hallintotuomioistuinta (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin (*Bundesverwaltungsgericht*) ja liittovaltion ylin verotuomioistuin (*Bundesfinanzgericht*))

ylin hallintotuomioistuin (*Verwaltungsgerichtshof*).

Hallintotuomioistuimet ratkaisevat erityisesti valituksia, jotka koskevat hallintoviranomaisten päätöksiä ja ilman kirjallista hallintopäätöstä toteutettuja hallintotoimia, sekä valituksia, jotka koskevat hallintoviranomaisen laiminlyöntiä.

Liittovaltion ylin verotuomioistuin ratkaisee julkiselle vallalle suoritettavia maksuja koskevia valituksia (muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta) ja talousrikosoikeuden alaan kuuluvia valituksia siltä osin kuin kyseiset asiat kuuluvat suoraan liittovaltion vero- tai talousrikosviranomaisten hoidettaviksi.

Liittovaltion hallintotuomioistuin ratkaisee ensisijaisesti valituksia päätöksistä, joita liittovaltion viranomaiset ovat tehneet liittovaltion suoran hallinnon yhteydessä. Muussa tapauksessa hallinto-oikeudelliset valitukset ratkaistaan periaatteessa alueellisissa hallintotuomioistuimissa (*Landesverwaltungsgerichte*).

Hallintotuomioistuinten ratkaisusta voidaan tietyin edellytyksin tehdä Revision-valitus **liittovaltion ylimpään hallintotuomioistuimeen**. Perustuslain soveltamisalaan kuuluvien lainvastaisuuksien ja erityisesti perusoikeuksien loukkaamisen yhteydessä voidaan käännyä perustuslakituomioistuimen (*Verfassungsgerichtshof*) puoleen.

Muut erityistuomioistuimet

Perustuslakituomioistuin (*Verfassungsgerichtshof*)

Perustuslakituomioistuimien on yksi Itävallan kolmesta ylimmästä tuomioistuimesta. Kaksi muuta ovat ylin yleinen tuomioistuin (*Oberster Gerichtshof*) ja ylin hallintotuomioistuin (*Verwaltungsgerichtshof*). Kahden muun ylimmän tuomioistuimen tavoin perustuslakituomioistuimen kotipaikka on Wienissä, ja se on toimivaltainen koko liittotasavallan alueella.

Perustuslakituomioistuimen ensisijainen tehtävä on valvoa perustuslain noudattamista. Tämä koskee myös perusoikeuksia. Perustuslakituomioistuimen tehtävänä on erityisesti tutkia asiaa koskevan hakemuksen perusteella seuraavien lakien, asetusten ja päätösten perustuslainmukaisuus:

liittovaltion ja osavaltioiden lait
hallintoviranomaisten antamat asetukset
hallintotuomioistuinten päätökset.

Perustuslakituomioistuin voi tarvittaessa kumota edellä mainitut säädökset.

Toisin kuin muissa tuomioistuimissa perustuslakituomioistuimessa tuomarit eivät hoida tehtäviään ammatikseen vaan kunniavirkana. Tämän tuomioistuimen jäsenyyden voivat saada vain henkilöt, joilla on jo takanaan menestyksekkäs ura muissa oikeusalan tehtävissä. Useimmat perustuslakituomioistuimen tuomareista hoitavat tehtäviään osa-aikaisesti ja voivat samalla jatkaa aiemman ammattinsa harjoittamista (esim. tuomareina tai yliopiston professoreina, mutta eivät kuitenkaan virkamiehinä, koska samanaikainen viran hoitaminen ei olisi mahdollista). Perustuslakituomioistuin kokoontuu vain istuntoihin (*Sessionen*), joita pidetään yleensä neljä kertaa vuodessa.

Oikeudelliset tietokannat

[Itävallan oikeuslaitoksen](#) kotisivulla on yleistä tietoa Itävallan oikeusjärjestelmästä.

Onko oikeudellinen tietokanta maksuton?

Kyllä.

Linkkejä

[Tuomioistuinten toimivalta – Itävalta](#)

Päivitetty viimeksi: 22/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.